

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET

Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Vår dato

23.08.2022

Vår referanse

22/00969-2

Deres dato

Deres referanse

Ugradert

Vår saksbehandler

Lisa Andersen Reppe

Svar på høring - utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor

Vi viser til Kommunal- og distriktsdepartementets brev av 21.06.2022, med vedlegg.
Sikt – kunnskapssektorens tjenesteleverandør sine merknader vil fremgå i det følgende.

Våre generelle kommentarer vedrørende strategien som helhet:

Sikt vil bemerke at innholdet i strategien i all hovedsak er godt. Vi vurderer at mange av de foreslåtte tiltakene vil forenkle digitaliseringsarbeidet i kunnskapssektoren. Eksempelvis vil tjenestene rundt digital ID-kontroll kunne forenkle prosesser som i dag bare gjøres med personlig oppmøte, legitimering og manuelle prosesser. Videre vil ansatte-pålogging kunne gjøre det enklere og sikrere å gjenbruke felles innloggingstjeneste hos flere brukergrupper i kunnskapssektoren.

Sikt vil anmode departementet om å se på mulighetene som ligger i å prøve ut, og pilotere løsninger, i motsetning til å ha fokus på å utrede problemstillinger. Vi vurderer at digitaliseringsarbeidet i offentlig sektor i dag er i en fin utvikling der man erfarer, lærer og kommer raskt frem til gode løsninger ved å ha fokus på å prøve ut, og å pilotere i tett samspill med sluttbrukere. Vi vurderer at dette har overføringsverdi til eID-strategien.

Vi vil eksempelvis vise til at identifikasjon av utenlandske borgere er en problemstilling som skaper utfordringer i vår sektor, da det er en direkte sperre mot å få fulldigitalisert en rekke prosesser. Dette har vært en kjent problemstilling i en årrekke, og vi vil anmode om at dette blir et fokusområde i det videre arbeidet. Manglende adressering av denne problemstillingen vil kunne resultere i at de ulike sektorene, hver for seg, lager løsninger som er suboptimale.

Sikt vurderer at arbeidet med en handlingsplan for videre konkretisering og oppfølging av tiltakene i strategien blir viktig, og vi imøteser med interesse utarbeidelsen av handlingsplanen. Vi vil også bemerke at vi vurderer at innholdet i stor grad er positivt for samhandlingen mellom organisasjoner i offentlig sektor, både i Norge og Europa.

Sikt er av den oppfatning at det er positivt at det arbeides for å gjøre noe med tilgjengelige eID-er på sikkerhetsnivå **høyt**, da vi anser dagens situasjon som sårbar, med tanke på at det er en dominerende leverandør.

Sikt vil vise til at strategien bygger på et bilde der eID brukes for å gi personer tilgang til tjenester, men omtaler i liten grad hvordan man kan muliggjøre fleksibel samhandling mellom tjenester. Vi vil vise til at i felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling ligger det en ambisjon om at fremtidens tjenester vil være sammensatt av mange enkelttjenester i fleksible og dynamiske tjenestekjeder, levert av ulike aktører på tvers av sektorer. Vi ser at følgende to tiltak med fordel kunne hatt et ytterligere fokus på å muliggjøre samhandling mellom tjenester på tvers av sektorer:

- Mål 1, tiltak 5: Peker blant annet på unge brukeres behov for sikker kommunikasjon med det offentlige uten foresattes involvering, med en formulering om at løsninger for sikker kommunikasjon trolig må utvikles per sektor. Gitt at det er en overordnet ambisjon å muliggjøre fleksibel samhandling

fremfor å etablere nye, særskilte sektorløsninger foreslår vi i påvente av videre behovsutredning å tone ned antagelsen om at det er behov for å utvikle nye sektorløsninger.

- Mål 5, tiltak 1: Peker på behovet for å klargjøre og videreutvikle sammenhengen mellom sektorspesifikke og nasjonale fellesløsninger. Formuleringen om grenseflater og sammenhenger mellom ID-porten, løsninger i kommunal sektor, Feide og HelselD adresserer tydelig løsninger som gir personer tilgang til tjenester. For å lykkes med samhandling på tvers av tjenester, aktører og sektorer behøves også samordnet utvikling med løsninger som kan håndtere tillitskjeder på tvers av sektorer.

Generell kommentar om omtalen av Feide (s. 10, 15, 34):

Sikt viser til omtalen og beskrivelsen av Feide som fremgår i strategien. Vi vil gjerne fremheve at Feide har hatt, og har, svært utstrakt bruk over lang tid. Vi vurderer at Feide er en løsning som har vist seg å fungere godt over mange år, og at det benyttes i svært utstrakt grad, på daglig basis, i hele landet.

Vedrørende punkt 2.3 Faktaboks om digitale lommebøker (side 9):

Vi viser til at Digital lommebok er beskrevet i punkt 2.3, men vurderer at det med fordel kunne fremgått mer informasjon, og vært vurdert, hvordan Norge skal forholde seg til denne. Vi anmoder videre departementet om å se på koblingen mellom Digital lommebok, og de uttalte ambisjonene om å modernisere MinID.

Vedrørende punkt 3.1 (side 17):

Av dette punktet fremgår det at «Grunnet utfordringer knyttet til regelverk og tekniske løsninger for å koble utenlandske identiteter til identiteter i Folkeregisteret, er dette imidlertid ikke tatt i bruk av tjenesteeiere».

Vedrørende dette ønsker Sikt å vise til at eIDAS eID er implementert i Feide og tatt i bruk for søkere og studenter. Omfanget er imidlertid svært lite, da få land er innrullet så langt. Løsningen er i skrivende stund i bruk av studenter fra Estland, Italia og Portugal.

Håndtering av utenlandske borgere har vært et viktig problemområde i kunnskapssektoren i lang tid, og det er gledelig å se at dette har blitt løftet opp sentralt, og er trukket frem i strategien. Det er fortsatt uklart hvordan dette skal løses, og tidsperspektiv på dette.

Videre vil vi bemerke at behovet for en gjennomgående personidentifikator som følger personen i hele livsløpet i kunnskapssektoren, og å ha denne identifikatoren knyttet til personens forskjellige elektroniske identiteter gjennom hele livet, er stort og økende. Livslang læring forutsetter at en person kan opptre som samme person over tid. I dag finnes det ingen løsninger nasjonalt eller i vår sektor som håndterer dette for vår brukergruppe, fra barnehage ut voksenopplæring, flyktninger, utenlandske forskere som deltar i prosjekter uten tilstedeværelse i landet mv. I strategiperioden bør dette løses, enten nasjonalt eller om nødvendig i sektoren.

Vedrørende punkt 3.1, tiltak 5 (side 21):

Sikt er positiv til dette tiltaket og ønsker å kommunisere at vi har god kompetanse på området, og vi har videre et ønske om å bli involvert i arbeidet med å finne en løsning for barn og unge. Gjennom arbeidet med Feide har vi opparbeidet oss lang erfaring med håndtering av ulike brukergrupper, særlig barn og unge.

Vi vil også bemerke at Feide har svært stor utbredelse i grunn- og videregående opplæring med en dekningsgrad på 100% i kommuner og fylkeskommuner og høy andel i privatskolesektoren. Gjennom over 20 år har Feide etablert en stor digital og fysisk tilstedeværelse over hele landet, og et utbredt og sterkt rotfeste i markedet som det er vanskelig å gjenskape. Dette vil være av stor verdi når man skal etablere en eID-løsning med høyere sikkerhetsnivå for barn og unge, og det kan være hensiktsmessig å basere videre arbeid for barn og unge på arbeidet som er gjort i Feide.

Vedrørende punkt 3.2, tiltak 2 (side 25):

Sikt vil bemerke at vi ser flere muligheter for bruk av tjeneste for digital ID-kontroll i kunnskapssektoren, både ved innrulling av personer i IAM-sammenheng, men også muligheter for re-verifisering der det er viktig å sjekke at det er riktig person. F.eks. ved (hjemme)eksamen, tilgang til spesielle tjenester og andre situasjoner der sluttbrukeren kan ha ønske om å levere fra seg identiteten til annen person.

Vedrørende punkt 3.3, tiltak 2 (side 29):

Vi vurderer at tiltaket rundt skillet mellom autentisering i jobbsituasjon og privatsfære er viktig, både for sluttbrukernes egen oppfatning av hvilken situasjon de er i, og hvem de gjør ting på vegne av, men også for å unngå uheldige sikkerhetsmessige situasjoner i utdanningssektoren for f.eks. lærere/forelesere som bruker maskiner i klasserom/auditorier/fellesarealer. Situasjoner oppstår ofte der man må forlate en maskin og om man glemmer å låse kan andre få tilgang til mindre av personens digitale sfære.

Vedrørende punkt 3.5 (side 34):

Sikt vil vise til at vi støtter ambisjonene og målet i dette kapittelet, og ønsker samtidig å fremheve betydningen av at samordningen mellom sektorene er god, og at det ytterligere bør tydeliggjøres hvem som har ansvar for hvilke funksjonaliteter. Eksempelvis, hvem som har ansvaret når nye fellesløsninger kommer på plass der det allerede eksisterer sektorløsninger, og hvordan prosessen er for en overgang fra sektorløsning til fellesløsning.

Vedrørende punkt 3.5, tiltak 1 (side 36):

Sektor-løsninger som Feide bør kunne tilbys som innloggingsvalg i ID-porten. Dette er kjente løsninger for mange, og vil være med å berike funksjonaliteten i ID-porten, blant annet ved å kunne tilby innlogging på sikkerhetsnivå **Lavt**, vi vurderer at dette i mange sammenhenger vil være tilstrekkelig og kostnadseffektivt.

Vedrørende punkt 3.5, tiltak 2 (side 36):

Muligheten for gjenbruk av ID-porten til nivå **betydelig og høyt** for alle Feides brukersteder vil gi de fleste sluttbrukere en enkel inngangsport til høyere nivå sikkerhet i utdanningstjenester. Dette vil redusere nødvendigheten av en del lokale prosesser hos hver utdanningsinstitusjon i dag.

Sikt vil understreke at Feide ikke skal begrense seg til å tilby autentisering på nivå **betydelig og høyt** gjennom ID-porten. I noen situasjoner kan det være aktuelt å utvikle annen funksjonalitet for autentisering på nivå **betydelig og høyt** i Feide dersom dette skulle vise seg å være formålstjenlig. Tilgjengelig funksjonalitet, autentiseringsmetoder, robusthet, samt finansierings- og betalingsmodeller vil påvirke videre valg i sektoren.

Vedrørende punkt 3.5, kommentar til faktaboks om Feide (side 34):

Av dette punktet fremgår det at «*Feide tilbyr også sterk autentisering for løsninger tilknyttet ansatte*». Det bemerkes at sterk autentisering kan aktiveres for hele eller deler av organisasjonen, ikke bare ansatte.

Vedrørende punkt 4.0 Økonomiske og administrative konsekvenser:

Sikt ønsker å bemerke at bruk av fellesløsninger alltid bør være hovedregelen og er det som foretrekkes, også av sektorene. Spørsmålet reiser seg imidlertid om vi må vedlikeholde sektorløsninger, da kostnadene ved eksempelvis ID-porten er høye og uforutsigbare. Kostnader til ID-porten utgjør i dag en betydelig andel av vårt driftsbudsjett, og en økt bruk av ID-porten med dagens betalingsmodell vil være krevende for Feides brukersteder.

Med vennlig hilsen

Roar Olsen
Direktør

Beate Simavik
Seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Mottakerliste:
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET

